

Oude Kerk, Witte Donderdag 6 april 2023

Schrift en Tafel

ds. Johan Meijer

gelezen: Exodus 12: 15 -20 en Johannes 15:1-15

titel: symbolen van Bevrijding vieren

overdenking

*gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God*

Gisteravond, met de zonsondergang, waarbij volgens de joodse traditie de nieuwe dag begint is wereldwijd het Pesachfeest begonnen met de Seideravond, met de Seidermaaltijd. Zeven dagen lang duurt dat feest. Het feest dat ook wel heet: het feest van het ongezuurde brood. Gisteravond begon het en het duurt tot komende dinsdag en al die zeven dagen lang eet men ongedesemd brood.

Het voorbereiden van een brooddeeg met desem vrij lang, waardoor men het deeg tegenwoordig met gist laat rijzen, want dat gaat wat sneller.

Joden eten ongedesemd brood met Pesach, matses bijvoorbeeld, om terug te denken aan hun vlucht uit Egypte: geen tijd om te rijzen, geen tijd om te eten, geen tijd, ga weg hier vandaan, vertrek uit de huizen voor knechten en slaven, in grote haast.

Ieder jaar wordt de bevrijding uit het Angstland Egypte gevierd met Pesach, overtocht betekent dat, Passover in het Engels en ons woord Pasen komt er vandaan.

Het is met het Pesachfeest dat de laatste aardse levensdagen van Jezus plaatsvonden, dagen waarop Jezus met zijn leerlingen dit feest heeft gevierd!

Zoals op die avond toen zij samen maaltijd hielden, het Pesachmaal, de Seidermaaltijd. Bij dat maal horen onder andere brood en wijn.

Ongedesemd brood en niet te weinig wijn, want er valt wel echt iets te vieren, vier volle glazen rode wijn.

En dat kan ook best met druivensap, zo vertelde mij eens de voorzitter van de Synagoge in Enschede. Kinderen, maar sommige ouderen ook, drinken druivensap. Het gaat uiteindelijk om het symbool, om de symbolische werkelijkheid.

Symbolen zijn er heel veel, vooral rond Pesach en Pasen, en symbolen zijn er ook heel veel te zien, bijvoorbeeld ook in kerken. En de symbolen die horen bij de Seidermaaltijd hebben diepe betekenis. De bittere kruiden, die verwijzen naar de bitterheid van het lijden als slaven in Egypte, de zoete Charoseth, een soort appelmoes, om het zoet van de bevrijding. De groene kruiden, zoals peterselie: het nieuwe leven. Maar ook het zoute water, de zilte tranen die vergoten zijn onder het juk van Farao.

Brood en wijn horen er ook bij, ongezuurde broden en rode wijn, en dat waren ook symbolen bij de Pesachmaaltijd en Jezus gebruikt die symbolen van het brood en de wijn die op tafel staan om er een nieuwe betekenis aan te geven, door te verwijzen naar zijn eigen lichaam en zijn eigen bloed. Zoals het brood gebroken wordt, zo zal zijn lichaam gebroken worden. Zoals de wijn wordt uitgegoten, zo zal zijn bloed vergoten worden.

Als dan de leerlingen weer Pesach zullen vieren of op een andere manier een maaltijd zullen houden zullen ze voortaan ook aan Hem denken, zoals wij dat nog altijd doen.

En zo is dit een avond waaraan we aan heel veel kunnen denken: aan het verhaal over de uittocht van het volk Israël uit Egypte, maar ook aan het verhaal dat Jezus de voeten waste van zijn leerlingen en brood en wijn met ze deelde.

En door die verhalen te vertellen en te delen kunnen we ook denken aan onze eigen levens, aan wat we daarin mogen delen met anderen, met mensen die dichtbij ons staan en van wie we houden, maar ook aan wat we mogen delen met mensen die verder van ons afstaan, maar die onze hulp misschien wel nodig hebben.

En je kunt denken aan mensen die leven in onvrijheid, in allerlei angstlanden, in landen waar oorlog is, of oorlog dreigt, waar je niet voor je mening uit mag komen of waar jij niet welkom bent, omdat je afkomst hebt die niet zo welkom is...

Er is veel om aan te denken bij het eten van het brood, het drinken van de beker. Er is nog iets waar je aan mag denken vanavond en dat is dat er iemand is die aan jou denkt, altijd, en dat Hij zoveel veel om je geeft dat Hij zijn leven met je wil delen.

Amen